

Fare — heller ikke fra Kommunens Side — ved at gaa ind paa Forlaget; men det maa altsaa være andre Grunde, der gjøre sig gjældende, naar den skulde komme til det Resultat, og det vilde da være den, om hvilken det med Rette kunde siges, at den ikke vilde gjøre en lille Udgift for at skaffe os af med en stor Ulempe, hvorover netop Kjøbenhavns Borgere klage saa meget.

Bille: Jeg skal dog ligeoverfor det ærede Medlem, som mente, at jeg havde i min Magt at bidrage til, at Kjøbenhavns Kommune stillede sig paa en velvillig Maade her, fremsætte den Udtalelse, at, om man end anser det for at være ikke alene en Pligt, men ogsaa en kjær Pligt at gjøre, hvad man kan for at bringe den Art indvillige og vanskelige Forhold til en heldig Løsning og stifte Ret og Billighed til begge Sider, saa bliver Stemningen dog væsentlig forskjellig, naar man finder, at den ene Part undrager sig sin Forpligtelse. Iffor var der stillet et Forslag, som hvilede paa den almindelige Grundsatning, at Udgiften ved Bygningsarbejder ved Raads- og Domhuset ligelig fordeltes mellem Stat og Kommune, og Kommunen var dengang fuldkommen villig til at bære sin Halvdel af Udgiften og havde voteret den paa sit Budget. Da saa Sagen kom for her, strøg Folkethinget efter Finantsudvalgets Indstilling nogle af disse Arbejder og beholdt andre, strøg nemlig de Arbejder, som havde kommunal Interesse, og beholdt dem, der havde Statsinteresse. Da det var kommet dertil, og da man saaledes maatte befrygte, at der fra Folkethingets Side var Tilbøjelighed til at negte dette Sameie- og Delingsforhold, som hidtil havde bestaaet, er det ganske naturligt, om Kommunen fra sin Side har holdt sig tilbage, og jeg antager, at den høitærede Justitsminister — thi det var jo ham, som gjorde opmærksom paa, hvor liden Udfigt der var til, at denne Sag kunde blive vedtagen af Kommunen — ved, hvad han yttrede før, netop har sigtet til Erfaringen fra iffor. Dette er imidlertid en Grund mere til at ønske Sameieforholdet saa snart som muligt hevet, thi der er forskjellige offentlige Interesser, dels kommunale, dels statslige og dels blandede, som lide i meget høit Grad under de uklare Forhold, som ere blevene endnu værre, siden vi iffor unddroge os fra at yde vor Halvdel af Udgifterne, og blandt disse Interesser er der een, som er af den allerførste Betydning. Det er nemlig Brev- og Pantestriverkontoret, hvis Orden og Sikkerhed har en gjennemgaaende Betydning, som strækker sig langt ud over Hovedstadens Grund. Jeg vil derfor, som sagt, meget ønske, at vi komme til en Løsning af Forholdet; men hvis der fra Kommunens Side endnu gjøres Vanskeligheder, saa er det kun en simpel Konsekvens af den Beslutning, som Folkethinget tog iffor. Det er ikke Kommunen, som har viist sig vrangvillig, men Folkethinget, som har tvunget

den til at reservere sig sin Ret og til at være tilbageholden i sine Udgifter.

Ordføreren (Berg): Der er to Meningen om den sidste Sag, som det ærede Medlem omtalte, og naar han selv erkjendte, at det var saa meget nødvendigt at faae denne Foranstaltning gjort, hvortil Bevilling blev given iffor, saa foreskommer det mig, at Kommunalbestyrelsen skulde være gaaet ind paa denne Opfattelse og søgt at afhjælpe det Savn, hvortil der var bevilget Midler fra Statens Side i Forventning om, at det var et A, hvortil der hørte et B. Fordi man ikke tager Alt paa en Gang, kan man jo lempe sig igjennem. Det er muligt, at denne Stilling fra Kommunalbestyrelsens Side ogsaa med Hensyn til saadanne Forhold kan føre til, at man ved en Lov vedkommende dette Forhold kan, ikke blot med Hensyn til Bygningsforholdene, men ogsaa med Hensyn til Delingen af Udgifterne til Retsvæsenet, komme nærmere til de Principer, som vi følge med Hensyn til Udgifter til saadanne Forhold udenfor Kjøbenhavn. Dersom vi skulde komme ind paa det, saa tror jeg, det vilde vise sig, at Kjøbenhavns Kommune i Sammenligning med Amts- og Bykommunerne udenfor Kjøbenhavn betaler forholdsvis meget lidt til alle de offentlige Forhold, som ligge under Retterne og den tilhørende Embedsvirksomhed. Med Hensyn til de stillede **Ændringsforlag** skal jeg kun gjøre den Bemærkning over for den høitærede Justitsminister, at det er meget muligt, at den høitærede Minister kan faae Ret i en Del af, hvad han fremsførte imod vor Stilling til Ændringsforlaget under Nr. 22, nemlig derv, at man ved en ny Auktion over Arbeidskraften ved Lughuset ikke kan vente under de Konjunkturer, som da ville være tilstede — der er jo kun 1 a 2 Aar til — at faae en lignende Kontrakt; men dersom det skulde vise sig, at Protestanterne ikke optræde som Konkurrenter, og at dette Selskab da paa Grund af sin heldige Stilling som Lysthavende kan efter de foreliggende Forhold nødsage Staten til at gaa ind paa en billigere Aftord, saa faar det jo derved paa retmæssig og almindelig Maade en Dypreisning for, hvad det tidligere har maattet give udover det, som det burde have ydet paa Grund af de nedadgaaende Konjunkturer. Da det indtraaede i Kontraktforholdet, ffete det, saa vidt jeg erindrer, ved en Afgjørelse underhaanden, og der laa i alt Fald Tilbud fremme, som vare høiere end den Sum, som Arbeidet blev tilstaaet det daværende Firma for. Om man dengang havde god Grund til at gjøre denne Forandring, skal jeg ikke komme ind paa, ifjondt jeg antager det; men det turde være en farlig Bei at komme ind paa at slaa fast, at en Kontrahent overfor Staten kan tage Fordele ved opgaaende Konjunkturer og billige Kontrakter, men derimod kan ryste Medlemperne ved lidt haarde Kontrakter fra sig over paa Statskassen.